

Zsuzsanna Kacsó

RELATIA
NATOPESC

confruntare pentru
securitatea colectivă?

COLECȚIE DE SUCCES

Zsuzsanna Kacsó

**Relația NATO - PESC
Confruntare pentru securitatea
colectivă?**

Editura Lumen
2006

Acest volum a apărut în cadrul Programului de Promovare a tinerilor cercetători derulat de Asociația Lumen cu susținere financiară din partea Editurii Lumen, Asociația Lumen și Euromarket Advertsing.

www.asociatialumen.ro

www.librariavirtuala.com

Materialul nu reprezintă în mod obligatoriu punctul de vedere al editorului sau al finanțatorilor.

Acest material este protejat de legile copyright-ului în vigoare. Orice multiplicare neautorizată, indiferent de suport, este interzisă și va fi pedepsită conform legii.

Editură științifică acreditată CNCSIS la numărul 003

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale:
Zsuzsanna Kacsó – *Relația NATO - PESC. Confruntare pentru securitatea colectivă?*

Iași, Editura Lumen, 2006, România

Bibliogr.

P: 130, cm 14,8 X 21

ISBN – 10 973-7766-82-2

13 978-973-7766-82-3

Design copertă: Euro Market Advertising

Extras din volumul:

Kacsó, Z. (2006). *Relatia NATO - PESC. Confruntare pentru securitatea colectiva?*. Iași, Romania: Lumen.

Zsuzsanna Kacsó

**Relația NATO - PESC
Confruntare pentru securitatea
colectivă?**

Editura Lumen
2006

Extras din volumul:
Kacsó, Z. (2006). Relatia NATO - PESC. Confruntare pentru securitatea colectiva?.
Iasi, Romania: Lumen.

Pagina lasata
intentionat goala

Extras din volumul:
Kacsó, Z. (2006). Relatia NATO - PESC. Confrontare pentru securitatea colectiva?.
Iasi, Romania: Lumen.

Cuprins

Introducere	7
Noua față a relațiilor internaționale	7
1. Crize internaționale și soluționarea acestora	13
1.1. Crize, conflicte, război	13
1.2. Metode de prevenire și gestionare a crizelor internaționale	16
1.3. Securitatea/apărarea colectivă: promisiunea unui cadru eficient de implementare a operațiunilor de management al conflictului	21
2. Organizația Atlanticului de Nord	25
2.1. Drumul spre alianță	25
2.2. Ce este Tratatul Atlanticului de Nord ?	29
2.3. Articolul 5	30
2.4. Evoluția contextului de securitate evoluția conceptului strategic	33
2.5. Perspective într-un context global schimbător	39
3. Politica externă și de Securitate Comună a Uniunii Europene	43
3.1. Un nou context regândirea securității europene	43
3.2. Modele pentru rolul internațional al Uniunii Europene	46
3.3. 1950-1991: între retorică și obiective slab schițate	49
3.4. 1991-2005: de la schițe premature la obiectiv realizat	52
3.4.1. Lipsa de suveranitate a Uniunii Europene	53
3.4.2. Uniunea Europeană- un actor subordonat statelor membre	54
3.4.3. Lipsa centralității în luare deciziilor pentru implementarea PESC	56
3.4.4. Lipsa capacității militare a Uniunii Europene	58
3.4.5. Discrepanța între capacitățile UE și aspirațiile din domeniul securității	62
3.4.6. Ineficiența PESC în crizele internaționale	63

Extras din volumul:

Kacsó, Z. (2006). *Relatia NATO - PESC. Confruntare pentru securitatea colectiva?*. Iasi, Romania: Lumen.

4. Relația NATO-PESC	65
4.1. Ruptură în relația transatlantică	65
4.2. PESC egal NATO ?	70
4.3. Practică versus teorie → câștig pentru securitatea colectivă	73
5. Bosnia-Herzegovina: un teatru de încercare a capacităților	
NATO și PESC	85
5.1. Bosnia-Herzegovina, scenă de război	85
5.2. Eforturi internaționale de pacificare	87
5.2.1. 1991-1995: eșec diplomatic pentru Uniunea Europeană	88
5.2.2. 1995-2004: prima misiune de menținere a păcii a NATO	92
5.2.3. Misiunea Althea, ocazie de refacere a imaginii	99
Concluzii. Relația NATO-PESC	
Confruntare pentru apărare și securitate colectivă?	105
Anexe	111
Bibliografie	123
A. Cărți, articole	121
B. Declarații de presă, discursuri, dezbateri	127
C. Tratatе, documente oficiale	128
D. Referințe site-uri	130

Extras din volumul:

Kacsó, Z. (2006). Relația NATO - PESC. Confruntare pentru securitatea colectivă?.
Iasi, Romania: Lumen.

Introducere

Noua față a relațiilor internaționale

Vreme de mai multe decenii Europa a fost divizată de ideologiile politice vehiculate. Anul 1989 a schimbat situația de pe scena relațiilor internaționale, astfel încât relația tensionată dintre Est și Vest s-a ameliorat. A fost abandonată ostilitatea ideologică, țările foste satelite ale Uniunii Sovietice au încercat o reorientare spre democrația pluralistă, al statului de drept, respectarea drepturilor omului. Toate aceste schimbări au pus securitatea internațională într-o nouă perspectivă: vestul Europei nu mai avea de înfruntat pericolul unor atacuri surpriză, masive din partea statelor comuniste. Datorită acestor schimbări din Europa de Est, s-a putut vorbi despre o anumită transparență militară și chiar încredere. Tratatetele, acordurile, care au fost sursa acestei transparențe, au fost semnate deja în anii '80, semnarea lor continuându-se și în anii '90. Dintre aceste acorduri putem menționa: Acordul CDE de la Stockholm din 1986, Acordul INF din 1987, Tratatul asupra forțelor armate convenționale de la Paris din 1990.¹

Totuși, această detensionare a situației nu înseamnă și dispariția amenințării la adresa integrității Europei. Noua amenințare care și-a făcut loc pe scena relațiilor internaționale s-a dovedit a fi multiplă și complexă. Multiplă, datorită multitudinii de state noi care au apărut o dată cu dezmembrarea Uniunii Sovietice și complexă, datorită instabilității politice, economice, etnice, religioase ale acestor state. Acest nou context strategic a adus noi îndatoriri acelor organizații care și-au propus misiunea de a reglementa pe „cale pașnică toate diferendele internaționale în care ar

¹ Oficiul de Informații și Presă al NATO, Bruxelles, *Manualul NATO*, București, NEMIRA, 1997, p. 234.

Extras din⁷ volumul:

Kacsó, Z. (2006). *Relatia NATO - PESC. Confruntare pentru securitatea colectiva?*. Iasi, Romania: Lumen.

putea fi implicate, astfel încât pacea și securitatea internațională, precum și justiția, să nu fie primejduite...”².

După cum se vede, trecerea în ultimul deceniu al secolului XX a adus schimbări radicale în relațiile internaționale, printr-un nou gen de amenințare: instabilitatea internă a statelor nou create. Primul deceniu al secolului XXI a adus cu sine un nou tip de amenințare, venită din partea unui inamic difuz, cu motivații contradictorii și care nu este dispus să respecte regulile jocului. Într-un astfel de context internațional schimbat, conceptul tradițional de pace ajunge să își găsească prea puțin loc.

Atacurile teroriste asupra Statelor Unite ale Americii din 11 septembrie 2001 au pus actorii internaționali în fața faptului că: „lumea a intrat într-o nouă perioadă, în care actorii non-statali, chiar și persoanele individuale, pot însemna o amenințare serioasă la adresa securității naționale și internaționale”.³ Acest lucru înseamnă că, de la momentul atacurilor, securitatea unui stat necesita mai mult decât o vecinătate sigură. Această nouă provocare la adresa securității internaționale poate fi încadrată în așa numita „noua dilemă a securității”.

La acest moment, putem vorbi despre două paradigme, care conturează politica de securitate al fiecărui stat: dilema tradițională a securității și noua dilemă a securității. Potrivit dilemei tradiționale a securității, actorii internaționali, caută, de obicei, securitatea unilaterală⁴. În acest context, noțiunea de securitate unilaterală desemnează faptul că statele sunt interesate în mod exclusiv de propria securitate, fără a ține cont de mijloacele cu care se poate atinge acest obiectiv. Promovarea unor astfel de politici, reprezintă un singur lucru: că scopul securității este subminat, deoarece există o „permanentă înarmare și contra-înarmare”.⁵ În astfel de condiții, nici o țară nu poate garanta un mediu sigur pentru sine și alții.

² *Tratatul Atlanticului de Nord*, Washington DC, 4 aprilie 1949, art. 1.

³ Călin Radu-Ancuța, „EU CFSP and the Transatlantic Relationship” in *Romanian Journal of International Affairs*, Vol. IX(2-3), București, IRSI, 2003 pp. 152-176. Călin Radu-Ancuța este cercetător în cadrul Institutului Român de Studii Internaționale „Nicolae Titulescu”.

⁴ Hans-Georg Ehrhart, „What Model for CFSP” in *Chaillot Paper* No. 55, Paris, Institute for Security Studies, octombrie 2002, p. 15, www.iss-eu.org.

⁵ *Ibidem*, p. 8

Extras din volumul:

Kacsó, Z. (2006). *Relatia NATO - PESC. Confruntare pentru securitatea colectiva?*. Iasi, Romania: Lumen.

Singura latură pozitivă a acestei paradigme este absența acelor actori non-statali imprevizibili, care ar putea lansa un atac în cel mai improbabil moment.

Noua dilemă aduce la suprafață bine cunoscuta problemă a securității, dar aduce și îmbunătățiri în sfera furnizării acesteia. La momentul actual, există o mare preocupare pentru eforturi colective, de a evita pericolul atacurilor teroriste. Noul context conține o serie de provocări a diferitelor forțe sociale, care acționează urmând diferite reguli și obiective concurente, în diferite intervale de timp, utilizând o gamă variată de măsuri coercitive.⁶ Conform acestei paradigme, nu mai putem vorbi despre securitate ca rezultat a unei înarmări continue, deoarece forțele sociale ostile (de obicei grupurile de gherile, bandiți, teroriști sau chiar luptători pentru libertate) au tendința de a apărea într-un interval de timp foarte scurt și fără semne prealabile. În caz de conflict cu asemenea forțe, putem vorbi despre armate tradiționale din partea statelor națiune și forțe neregulate, din partea atacatorilor.⁷ Această demonstrație inegală de forțe este rezultatul tendinței grupurilor teroriste de a submina securitatea globală, bazându-se, nu întotdeauna pe arme high-tech, ci pe credința religioasă fundamentalistă și ura împotriva statelor democratice, vestice. Cum aceste atacuri izbucnesc pe neașteptate, există puține șanse ca o înarmare anterioară să prevină atacul.

Indiferent de paradigma care conturează securitatea internațională la un anumit moment, și indiferent de conflictul care ar putea perturba pacea internațională, există organizații pe care societatea internațională se poate baza pentru rezolvarea lor. Unele au fost create imediat după cel de-al II-lea Război Mondial, altele sunt mai recente, dar toate au ca scop reglementarea, soluționarea conflictelor existente pe scena relațiilor internaționale, dacă posibil, pe cale pașnică.

Scopul final al lucrării este găsirea de răspunsuri la unele dintre următoarele întrebări:

- Cum este văzut NATO la ora actuală, și care este rolul său prevăzut de către analiști pentru viitor?

⁶ Phillip G. Cerny, „The New Security Dilemma: Divisibility, Defection and Disorder in the Global Era” in *Review of International Studies*, 4/2000, pp. 623-646

⁷ Hans-Georg Ehrhart, op. cit., p.16

Extras din volumul:

Kacsó, Z. (2006). *Relatia NATO - PESC. Confruntare pentru securitatea colectiva?*. Iasi, Romania: Lumen.

- Viabilitatea Politicii Externe și de Securitate Comună a UE: va fi PESC destul de puternic pentru a ține pasul cu NATO și eventual să preia unele dintre îndatoririle acestuia, în cazul în care va fi necesar un asemenea lucru?
- Care este relația dintre cele două organizații: concurență acerbă pentru apărare și securitate colectivă sau cooperare în vederea rezolvării mai eficiente a crizelor regionale și internaționale?

Răspunsul la aceste întrebări se regăsesc în cele cinci capitole ale lucrării. Primul capitol este cel care pune în evidență formele de criză internațională și modalitățile de soluționare ale acestora, conform Cartei Națiunilor Unite. Se face o diferențiere clară între conflictele internaționale, conflictele protejate și războiul în sine, ca mai apoi să se analizeze caracteristicile măsurilor care pot fi luate pentru stoparea escaladării acestora. Astfel, se analizează acțiunile care țin de diplomația preventivă, de impunerea, construirea și menținerea păcii.

Capitolele doi și trei sunt alocate analizei celor două organisme, care încearcă să furnizeze, la ora actuală, cadrul de securitate colectivă: NATO și Politica Externă și de Securitate Comună a Uniunii Europene. Capitolul doi prezintă, pe lângă istoricul, tratatul fondator și concepțrul strategic al organizației, argumente pro și contra asupra viitorului NATO. Scopul capitolului este de a prezenta problemele cu care se confruntă NATO și, astfel, nevoia de un ajutor în lupta contra conflictelor. Capitolul trei conturează caracteristicile acelei politici, care ar putea veni în ajutorul NATO, Politica Externă și de Securitate Comună a Uniunii Europene. Accentul, în acest capitol, cade asupra acelor elemente, care, dezvoltate în mod corespunzător, vor transforma PESC într-un instrument de nădejde a securității colective.

Și cum cele două organizații nu pot exista fără interacțiune, capitolul patru este cel care dezbate necesitatea celor două în contextul internațional actual, și prezintă lanțul de interacțiuni dintre cei doi, din anul 1991 și până în zilele noastre. Astfel, bazat pe stadiul legăturii transatlantice din acest moment, sunt analizate punctele de vedere asupra necesității existenței a două organizații furnizoare de securitate colectivă, precum și păreri asupra viabilității PESC pe scena internațională actuală.

Extras din volumul:

Kacsó, Z. (2006). *Relatia NATO - PESC. Confruntare pentru securitatea colectiva?*. Iasi, Romania: Lumen.

INTRODUCERE

Pentru ca teoria să aibă și susținere practică, ne vine în ajutor capitolul cinci, analizând intervenția NATO și a UE în conflictul din Bosnia-Herzegovina. Am ales acest conflict din două motive fundamentale. Conflictul din Bosnia a reprezentat prima acțiune de management al conflictului pentru NATO și, în același timp, a însemnat un test pentru noul format PESC, test la care, din păcate, a eșuat. La momentul actual, în Bosnia, UE își testează din nou capacitatea de a administra o situație post-conflictuală, cu speranța de a reclădi încrederea societății internaționale în capacitatea sa de furnizor de securitate colectivă.

Având în vedere noutatea subiectului, accesul la lucrări de referință editate este restrictivă. Pe lângă cărțile și articolele analizate, am folosit, pentru o mai bună aprofundare a problemei, documente oficiale, discursuri, declarații de presă și dezbateri ale oficialilor din statele membre NATO și UE, precum și a persoanelor din fruntea celor două organizații. Astfel, în bibliografie, majoritatea referințelor sunt în limba engleză, existând, din păcate, puține cărți în limba română, care să trateze această problemă.

Extras din¹ volumul:

Kacsó, Z. (2006). *Relatia NATO - PESC. Confruntare pentru securitatea colectiva?*. Iasi, Romania: Lumen.

Pagina lasata
intentionat goala

Extras din volumul:
Kacsó, Z. (2006). Relatia NATO - PESC. Confrontare pentru securitatea colectiva?.
Iasi, Romania: Lumen.

1. Crize internaționale și soluționarea acestora

Pentru o mai bună înțelegere a conceptelor strategice utilizate de organizațiile de securitate colectivă, este foarte importantă înțelegerea termenilor cheie cu care acestea operează. Astfel, trebuie analizat conflictul și diferitele forme ale acestuia, precum și modul optim de rezolvare a diferitelor crize de pe scena internațională.

1.1. Crize, conflicte, război

Rolul cel mai important al organizațiilor de securitate colectivă este de a atenua situațiile conflictuale existente între doi sau mai mulți actori, precum și stoparea escaladării crizelor deja existente. Există trei concepte prin care sunt descrise situațiile conflictuale: criză, conflict și război. Importanța analizării diferențelor dintre cele trei forme rezidă în înțelegerea demersurilor necesare pentru soluționarea fiecăruia în parte.

În cazul crizei, în general, vorbim despre o „situație care amenință obiective de înaltă prioritate a unității de luare a deciziilor, restricționând cantitatea de timp disponibilă pentru oferirea de răspuns, înaintea luării unei decizii, și surprinde membrii unității de luare a deciziilor...”⁸. Pentru ca o criză să devină una internațională, este nevoie de îndeplinirea a două elemente: schimbarea sau creșterea în intensitate a interacțiunilor distructive dintre două sau mai multe state, cu probabilitatea de ostilități

⁸ Michael Brecher, Jonathan Wilkenfeld, *A Study of Crisis*, USA, Michigan Press, 2000, p.3.

militare și destabilizarea, prin aceasta, a relațiilor dintre entități și provocarea colapsului structurii unui sistem internațional sau al unui subsistem.⁹ Criza internațională este concentrată, de obicei, în jurul unui singur obiectiv, care poate fi o amenințare la adresa unui regim politic, o dispută teritorială etc.

În comparație cu criza internațională, conflictul internațional sau conflictul protejat poate fi definit ca „interacțiune ostilă, care se extinde pe o perioadă lungă de timp, cu izbucniri sporadice de luptă deschisă, care are o fluctuație în frecvență și intensitate. [...] Acestea nu sunt evenimente specifice..., ele sunt procese.”¹⁰

Un alt concept legat de cel a crizei este cel al războiului. Definiția dată de Dicționarul de relații internaționale¹¹ prezintă războiul ca act de violență directă între doi sau mai mulți actori de tip statali. Cauza acestei violențe este realizarea faptului că urmărirea unor interese, obiective de către diferitele state nu pot fi efectuate doar cu mijloace non-violente.

În general, toate frământările de pe scena relațiilor internaționale se înscriu în cercul conflictului internațional. Unele crize apar în absența războiului, fără a face uz de violență, altele ca urmare a războiului. Unele crize pot fi în interiorul unui conflict protejat, altele nu. Astfel putem vorbi de mai multe variante, în care o criză internațională se poate manifesta. Acest lucru este exemplificat de Figura 1. Ca și răspândire, conflictul protejat este cel mai frecvent, urmat de criză și război. Războiul este întotdeauna rezultatul unei crize, dar nu întotdeauna criza duce la război. Astfel putem spune că războiul este subordonat crizei.¹²

⁹ Ibidem, p. 4

¹⁰ Ibidem, p. 5

¹¹ Graham Evans, Jeffrey Newnham, *The Penguin Dictionary of International Relations*, Londra, The Penguin Books, 1998, p. 565

¹² Micheal Brecher, Jonathan Wilkenfeld, op. cit., p. 6

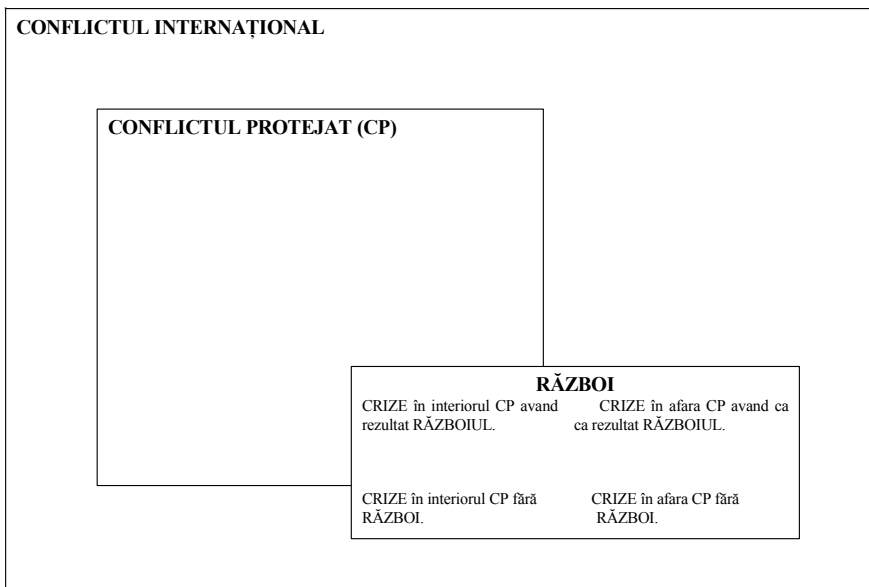

Figura 1.

Sursa: Michael Brecher, Jonathan Wilkenfeld, *A Study of Crisis*, USA, Michigan Press, 2000

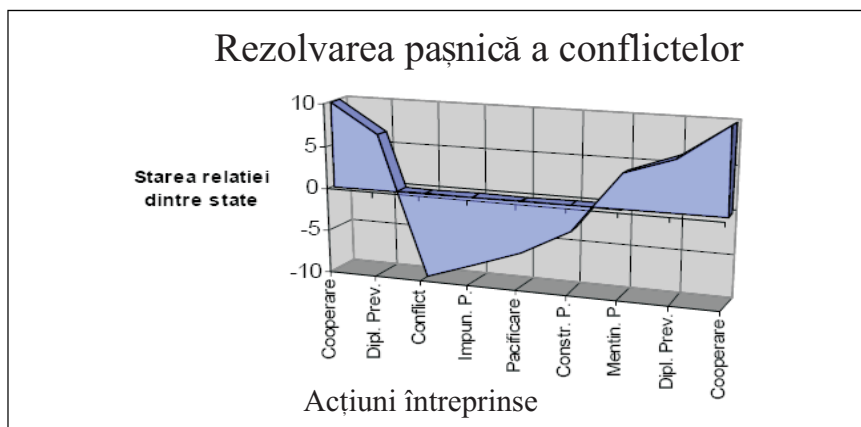

Figura 2.

Extras din volumul:¹⁵

Kacsó, Z. (2006). *Relatia NATO - PESC. Confrontare pentru securitatea colectiva?*. Iasi, Romania: Lumen.

1.2. Metode de prevenire și gestionare a crizelor internaționale

Crizele internaționale au reprezentat și reprezintă o amenințare majoră la adresa securității internaționale. Metodele de soluționare ale acestor crize au variat în timp. Dacă până la sfârșitul primului Război Mondial metoda general acceptată de soluționare a diferendelor a fost războiul, după două conflagrații mondiale mentalitatea s-a schimbat, câștigând teren dorința ca statele să-și soluționeze conflictele pe cale pașnică. În acest context, folosirea forței armate ar fi necesară doar când toate celelalte metode ar eșua.

Această dorință a statelor, de a recurge mai degrabă la discuții, medieri și nu la înarmare, a luat formă oficială în diferite tratate, în care s-au stipulat, totodată, și modalitățile prin care se poate ajunge la un acord pe cale pașnică. Cel mai important document în acest sens este Carta Organizației Națiunilor Unite, care a rezervat două capitole întregi descrierii procesului de rezolvare a conflictelor pe cale pașnică. Toate tratatele ulterior semnate au la bază această Cartă.

Conform Cartei, «părțile la orice diferend a cărui prelungire ar putea pune în pericol menținerea păcii și securității internaționale, trebuie să caute să-l rezolve, înainte de toate, prin tratative, anchetă, mediere, conciliere, arbitraj, pe cale judiciară, recurgere la organizații sau acorduri regionale, sau prin alte mijloace pașnice, la alegerea lor.»¹³ În cazul în care metodele pașnice nu vor da rezultate, se va poate trece la măsuri mai drastice, dar care încă nu necesită intervenție armată. Astfel de acțiuni pot fi: „... întreruperea totală sau parțială a relațiilor economice și a comunicațiilor feroviare, maritime, aeriene, poștale, telegrafice, prin radio și a altor mijloace de comunicație, precum și ruperea relațiilor diplomatice.”¹⁴ În cazul în care și aceste măsuri se vor dovedi a fi ineficiente, atunci se poate „întreprinde, cu forțe aeriene, navale sau terestre orice acțiune” pe care Consiliul de Securitate ONU „o consideră necesară pentru menținerea sau restabilirea păcii și securității internaționale. Aceste acțiuni

¹³ *Carta Organizației Națiunilor Unite*, San Francisco, 26 iunie 1945, Capitolul VI, art. 33

¹⁴ *Ibidem*, Capitolul VII, art. 41

Extras din⁶ volumul:

Kacsó, Z. (2006). *Relatia NATO - PESC. Confruntare pentru securitatea colectiva?*. Iasi, Romania: Lumen.

pot cuprinde demonstrații, măsuri de blocadă și alte operațiuni executate de forțe aeriene, maritime sau terestre ale membrilor Națiunilor Unite.”¹⁵

Pentru a putea pune în practică metodele sugerate de Cartă, este foarte importantă o strânsă **cooperare** între statele membre ONU. Prin aceasta se speră a se ajunge la o **apărare colectivă** eficientă, la întărirea securității internaționale, la prevenirea și gestionarea eficientă a crizelor. Această cooperare se poate realiza prin **dialog** între țările care au aderat la Cartă, prin întărirea legăturilor diplomatice și a contactelor militare. Schimbul de informații, atât militare cât și politice, au ca scop o mai mare transparență între state, astfel încât să crească încrederea între membrii ONU, și să se manifeste voința, ca statele să acționeze colectiv pentru securitatea internațională.

Pentru prevenirea apariției unei crize internaționale, statele au obligația de a reduce tensiunile existente prin **diplomație preventivă**, metodă care are ca finalitate prevenirea intensificării, escaladării diferitelor dispute existente. În cazul în care aceste dispute s-au transformat în conflicte, prin diplomația preventivă se urmărește stoparea răspândirii acestuia. În cadrul diplomației preventive se pot distinge mai multe modalități pentru a se ajunge la rezultatele dorite: măsuri de construire a încrederii, evaluări la fața locului, avertizare timpurie, desfășurări de forță preventive.¹⁶ Pentru a reduce posibilitatea de conflict între state, încrederea este punctul cheie. **Măsurile de construire a încrederii** pun accent pe mărirea transparenței în ceea ce privește activitatea fiecărui stat în parte. Aceste măsuri cuprind: schimburi de misiuni militare, centre regionale de reducere a riscului, circulația liberă a informației, monitorizarea acordurilor regionale asupra armamentelor etc. Pentru a înțelege mai bine interacțiunile dintre state, interacțiuni, dintre care multe ar putea avea ca rezultat conflictul, este importantă adunarea și analizarea informațiilor din sfera politicului, economicului și socialului. Aceste informații pot fi furnizate mai ales de guvernele statelor aflate în discuție. Acest proces de adunare a informațiilor necesare luării unor decizii cruciale, pentru diferite acțiuni, este

¹⁵ Ibidem, art. 42

¹⁶ *Agenda de Pace-1992*, Washington DC, 1992. Raportul Secretarului General ONU referitor la declarația adoptată la Summit-ul Consiliului de Securitate din 31 ianuarie 1992.

numit de specialiști **evaluări la fața locului (Fact-finding)**. De rezultatele acestor acțiuni pot beneficia rețelele de **avertizare timpurie**, instituite de ONU. Aceste rețele au ca sarcină analizarea informațiilor care survin din diferite surse, oficiale și neoficiale, și determinarea gradului de pericolozitate ale acestora asupra păcii internaționale. Aceste rețele analizează amenințările naturale, accidentele, nucleare, dezastrelor naturale, mișcările în masă ale populației, pericolul foametei, împrăștierea bolilor etc. Rolurile cele mai importante în analiza acestor date o au organismele ONU în colaborare cu agențiile specializate și organizațiile regionale. În cazul în care disputele dintre diferite părți escaladează și se întrevide izbunirea conflictului, organizațiile abilitate pot începe operațiunea numită **desfășurarea preventivă de trupe**. Prin această măsură se încearcă descurajarea ostilităților, limitarea și controlul violenței. Măsura cere un anumit grad de imparțialitate, din moment ce include și asistență umanitară pentru părțile aflate în impas. Pentru ca negocierile de conciliere între părțile aflate în conflict să decurgă într-un mediu sigur, celelalte state pot oferi ajutor, furnizând logistică precum și personal militar și civil. Măsurile de ajutor umanitar incluse în desfășurarea preventivă nu afectează suveranitatea statelor¹⁷ care beneficiază de ele.

În cazul în care medierile diplomatice eșuează, ONU a definit trei tipuri de operațiuni, la care poate recurge o organizație sau un stat. Acestea sunt următoarele: prevenirea conflictului și impunerea păcii, menținerea păcii, construirea păcii.¹⁸

În ceea ce privește acțiunile de **prevenire a conflictului și de impunere a păcii (peacemaking)**,¹⁹ prin acestea se încearcă rezolvarea problemelor structurale ale conflictului, pentru a construi un fundament solid păcii, prin aducerea la masa tratativilor, pe cale pașnică, diplomatică

¹⁷ Conform principiilor de ghidare a Adunării Generale a ONU- 46/ 182 din 19 decembrie 1991, ajutorul umanitar trebuie acordat la cererea și consăntământul statului beneficiar, în concordanță cu principiile umanității, neutralității și imparțialității, prin respectarea deplină a suveranității, integrității teritoriale și unității naționale a statelor.

¹⁸ Lakhtar Brahimi, *Report of the Panel on United Nations Peace Operations*, 21 august 2000, Titlul II/A, art.10. Lakhtar Brahimi este fost Ministrul de Externe algerian, care a recomandat îmbunătățiri specifice ale misiunilor ONU de implementare a păcii.

¹⁹ Ibidem, art.11

ISBN 973-7766-82-2

9 789737 766823

Conținutul acestui volum nu
reprezintă în mod necesar
punctul de vedere al Editurii
Lumen sau al finanțatorilor

Publicat cu finanțarea:

media
LUMEN
www.EdituraLumen.com

www.EuroMarket.ro
Design, Prints, Web sites
E-commerce applications